

OPŠTI ZAKON

O OBRAZOVANJU I VASPITANJU

(Objavljen u "Sl. listu RCG", br. 64 od 28. novembra 2002, 31/05, 49/07, "Sl. listu Crne Gore", br. 4 od 17. januara 2008, 21/09, 45/10, 40/11, 45/11, 36/13, 39/13, 44/13)

I OSNOVNE ODREDBE

Sadržaj zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se organizacija i uslovi za obavljanje obrazovnog i vaspitnog rada u oblastima: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim potrebama i obrazovanja odraslih.

Ciljevi

Član 2

Obrazovanje i vaspitanje ima za cilj da:

- 1) obezbijedi mogućnost za svestrani razvoj pojedinca, bez obzira na pol, životno doba, socijalno i kulturno porijeklo, nacionalnu i vjersku pripadnost i tjelesnu i psihičku konstituciju;
- 2) zadovolji potrebe, interesovanja, želje i ambicije pojedinca za cjeloživotnim učenjem;
- 3) omogući postizanje međunarodno uporedivog nivoa znanja, vještina i kompetencija;
- 4) razvija svijest, potrebu i sposobnost za očuvanje i unapređenje ljudskih prava, pravne države, prirodne i društvene sredine, multietičnosti i različitosti;
- 5) razvija svijest o državnoj pripadnosti Crnoj Gori i njenoj kulturi, tradiciji i istoriji;
- 6) omogući pojedincu, u skladu sa sopstvenim mogućnostima, uključivanje i participaciju na svim nivoima rada i djelovanja;
- 7) razvija svijest o nacionalnoj pripadnosti, kulturi, istoriji i tradiciji;
- 8) doprinosi ostvarivanju strateških ciljeva Crne Gore.

Ostvarivanje obrazovanja i vaspitanja

Član 3

Obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom, a na način i pod uslovima propisanim posebnim zakonom.

Ustanova iz stava 1 ovog člana osniva se kao javna ustanova ili privatna ustanova.

Javni interes

Član 4

Obrazovanje i vaspitanje je djelatnost od javnog interesa.

Javno obrazovanje

Član 5

U javnoj ustanovi i u ustanovi kojoj je dodijeljena koncesija za izvođenje javno važećeg obrazovnog programa, obrazovanje i vaspitanje je svjetovnog karaktera.

U ustanovi iz stava 1 ovog člana nije dozvoljeno religijsko djelovanje osim u ustanovama koje su licencirane kao srednje vjerske škole.

Član 5a

Srednje vjerske škole koje izvide javno važeće obrazovne programe imaju status srednjih škola.

Javne isprave (diplome) koje izdaju ustanove iz stava 1 ovog člana su javno važeće i uvažavaju se za nastavak obrazovanja.

Autonomija ustanove

Član 6

Ustanova je autonomna u obavljanju svoje djelatnosti, u skladu sa zakonom.
U ustanovi nije dozvoljeno političko (stranačko) organizovanje i djelovanje i korišćenje prostora ustanove u te svrhe.

Neprofitabilnost

Član 7

Djelatnost javne ustanove je neprofitabilna.

Dostupnost

Član 8

Rasporedom ustanova na teritoriji Republike obezbjeđuje se građanima jednaka dostupnost u sticanju obrazovanja i vaspitanja.

Jednakost

Član 9

Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo ili drugo lično svojstvo.

Strani državljani koji imaju privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Crnoj Gori, jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima, u skladu sa posebnim zakonom.

Zabrana diskriminacije

Član 9a

U ustanovi nije dozvoljeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika; fizičko kažnjavanje i vrijeđanje ličnosti, odnosno seksualna zloropotreba djece i učenika ili zaposlenih i svaki drugi oblik diskriminacije u smislu zakona.

Školska medijacija

Član 9b

U postupku rješavanja konflikata među djecom, učenicima, roditeljima i zaposlenim u ustanovi mogu se angažovati posrednici, u skladu sa zakonom.

Obavljanje obrazovno-vaspitnog rada

Član 10

Obrazovno-vaspitni rad u ustanovi obavljaju: nastavnici, vaspitači, stručni saradnici, saradnici u nastavi i drugi izvođači obrazovno-vaspitnog rada, u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: nastavnici).

Upotreba jezika

Član 11

Nastava u ustanovi izvodi se na službenom - crnogorskom jeziku.

Nastava u ustanovi izvodi se i na jezicima u službenoj upotrebi:

- imajući u vidu istu lingvističku osnovu - na srpskom jeziku;

- poštujući prava manjinskih naroda - na bosanskom, albanskom i hrvatskom jeziku;

Organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete urediće bližim propisom jedinstveni nastavni proces.

Nastava za lica koja koriste znakovni jezik, odnosno posebno pismo ili druga tehnička rješenja izvodi se na znakovnom jeziku i pomoću sredstava tog jezika.

Nastava na stranom jeziku

Član 12

Nastava u ustanovi se može izvoditi i na stranom jeziku za obrazovne programe za koje je licencirana ustanova, po odobrenju organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Udžbenici

Član 13

U ustanovi koja ostvaruje javno važeće obrazovne programe upotrebljavaju se udžbenici i nastavna sredstva koji se odobre u skladu sa ovim zakonom.

Privatne ustanove su dužne da upotrebljavaju udžbenike iz stava 1 ovog člana, samo za obavezne predmete utvrđene obrazovnim programom, odnosno zakonom.

Postupak pribavljanja, ocjenjivanja, odobravanja i pripreme udžbenika i nastavnih sredstava obavlja se u skladu sa propisom Ministarstva.

Javne isprave

Član 14

Ustanova koja ostvaruje javno važeće obrazovne programe izdaje javne isprave, u skladu sa ovim zakonom.

Zdravstvena zaštita

Član 15

Ustanova sarađuje sa zdravstvenim ustanovama pri sprovođenju zdravstvene zaštite djece, odnosno učenika, naročito pri sprovođenju obaveznih ljekarskih pregleda, redovnih sistematskih zdravstvenih pregleda i vakcinisanja.

Raspolaganje imovinom

Član 15a

(Prestao da važi).

Nadzor

Član 16

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom. Inspeksijski nadzor nad radom ustanova vrši nadležna prosvjetna inspekcija.

Obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta

Član 17

Obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada obavlja ustanova (samoevaluacija) svake godine po pojedinim oblastima, a svake dvije godine u cjelini.

Obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanova, najmanje svake četiri godine, obavlja Centar za stručno obrazovanje (u daljem tekstu: Centar) i Zavod za školstvo (evaluacija).

Metodologiju za obezbjeđivanje i unaprjeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovi (samoevaluacija i evaluacija) propisuje Ministarstvo, na predlog Zavoda za školstvo i Centra.

Pojmovnik

Član 18

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju značenje:

- 1) "predškolske ustanove" su: vrtić, jaslice i ostale ustanove predškolskog vaspitanja i obrazovanja koje se organizuju u skladu sa posebnim zakonom;
- 2) "školom" se podrazumijeva osnovna škola, gimnazija, stručna škola i škola za obrazovanje odraslih;
- 3) "školom za umjetničko obrazovanje" se podrazumijeva škola u kojoj se ostvaruje osnovno, odnosno srednje umjetničko obrazovanje;
- 4) "višom stručnom školom" se podrazumijeva škola u kojoj se ostvaruje više stručno obrazovanje;
- 5) "obrazovni centar" je ustanova u kojoj se ostvaruje više različitih obrazovnih programa iz više nivoa obrazovanja;
- 6) "resursni centar" je ustanova u kojoj se ostvaruje vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim potrebama (smetnjama u razvoju);
- 7) "dom učenika" je ustanova u kojoj se obezbjeđuje smještaj, ishrana i vaspitanje učenika;
- 8) "mreža ustanova" je akt Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) kojim se utvrđuje vrsta, djelatnost i raspored javnih ustanova;
- 9) "nastavna godina" je period u kojem se ostvaruje redovna nastava;
- 10) "školska godina" je period u kojem se ostvaruje redovna nastava i ostali oblici obrazovno-vaspitnog rada;
- 11) "obrazovni program" je program na osnovu kojeg se ostvaruje obrazovanje i vaspitanje i čijim se završetkom stiče nivo obrazovanja i stručne kvalifikacije, u skladu sa zakonom;
- 12) "javno važeći obrazovni program" je obrazovni program koji donosi ili odobrava nadležni organ;
- 13) "učenik" je lice koje stiče obrazovanje u školi;

- 14) "polaznik" je odraslo lice koje stiče obrazovanje kod organizatora obrazovanja;
- 15) "socijalni partneri" su Privredna komora Crne Gore, udruženje poslodavaca i sindikati;
- 16) "katalogom znanja predmeta" se određuju ciljevi, sadržaji i ishodi učenja iz nastavnog predmeta;
- 17) "ispitnim katalozima" se definišu standardi znanja, odnosno ishodi učenja koji se provjeravaju i ocjenjuju na ispitima na završetku nivoa obrazovanja (praktični, završni, maturski, stručni i diplomski), odnosno na provjeri znanja učenika osnovne škole na kraju obrazovnog ciklusa, mjerila i kriterijumi provjere i druga pitanja;
- 18) "standard znanja učenika, odnosno polaznika" je nivo znanja, vještina i kompetencija koje treba da posjeduje učenik, odnosno polaznik iz određenog nastavnog predmeta, oblasti ili modula.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 18a

Svi izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

II OBRAZOVNI PROGRAMI

Obrazovni programi

Član 19

Obrazovanje i vaspitanje se ostvaruje na osnovu obrazovnog programa (kurikuluma).

Javna važnost obrazovnog programa

Član 20

Obrazovni program postaje javno važeći kada ga donese, odnosno odobri Ministarstvo.

Sadržaj obrazovnog programa

Član 21

Obrazovni program sastoji se od opšteg i posebnog dijela.

Opšti dio obuhvata:

- 1) naziv programa;
- 2) naziv nivoa obrazovanja;
- 3) nastavni plan (predmeti i moduli i njihova zastupljenost i raspored, fond časova i broj kreditnih bodova za pojedine predmete i module i ukupan broj časova za sve oblike nastave);
- 4) ciljeve obrazovnog programa;
- 5) uslove za upis, odnosno uključivanje u program;
- 6) trajanje obrazovanja (uključujući kreditno vrednovanje);
- 7) obavezne načine provjeravanja i ocjenjivanja učenika;
- 8) uslove za napredovanje i završetak obrazovanja;
- 9) nivo obrazovanja, odnosno stručne kvalifikacije koje se stiče;
- 10) uslove za završetak pojedinih djelova programa, odnosno modula programa.

Posebni dio obuhvata:

- 1) predmetne programe, odnosno kataloge znanja predmeta (sa ciljevima predmeta, sadržajima i standardima znanja i ishodima učenja, podjelom odjeljenja na grupe, nastavnim sredstvima, okvirnim spiskom literature, materijalnim uslovima za izvođenje nastave, povezanosti predmeta);
- 2) ispitne kataloge;
- 3) način prilagođavanja programa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama;
- 4) način prilagođavanja programa za obrazovanje odraslih;
- 5) način izvođenja obrazovnog programa (za programe u stručnom obrazovanju posebni dio sadrži obim i sadržaj praktičnog obrazovanja koji se realizuje kod poslodavca);
- 6) druga pitanja od značaja za realizaciju obrazovnog programa.

Donošenje javno važećeg obrazovnog programa

Član 22

Javno važeći obrazovni program donosi Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet).

Opšti dio javno važećeg obrazovnog programa utvrđuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta.

Posebni dio javno važećeg obrazovnog programa za: predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje, opšte srednje obrazovanje, stručno obrazovanje, obrazovanje odraslih i vaspitni rad u domovima učenika utvrđuje Nacionalni savjet.

Ministarstvo ne može mijenjati posebni dio javno važećeg obrazovnog programa koji utvrdi Nacionalni savjet.

Ministarstvo može vratiti Nacionalnom savjetu utvrđeni posebni dio javno važećeg obrazovnog programa na ponovno razmatranje i utvrđivanje.

Donošenje obrazovnog programa privatne ustanove

Član 23

Sadržaj i postupak donošenja obrazovnog programa u privatnoj ustanovi određuje se aktom o osnivanju ustanove. Obrazovni program iz stava 1 ovog člana postaje javno važeći program kada Nacionalni savjet utvrdi da odgovara javno važećem programu za pojedinu oblast obrazovanja i vaspitanja.

Mjerila za utvrđivanje punovažnosti i jednake vrijednosti obrazovnog programa privatne ustanove sa javno važećim obrazovnim programom donosi Nacionalni savjet, na predlog Zavoda za školstvo, odnosno Centra.

Priznati obrazovni programi

Član 24

Obrazovni program koji izvodi privatna ustanova, prema posebnim pedagoškim načelima, dobija javnu važnost kad Nacionalni savjet utvrdi da je priznat od strane odgovarajućeg međunarodnog udruženja i da obezbjeđuje minimalna znanja koja omogućavaju uspješan završetak obrazovanja.

Objavljivanje programa

Član 25

Ministarstvo objavljuje javno važeće obrazovne programe po pravilu tri mjeseca prije početka njihove primjene. Ustanove u kojima se implementiraju programi iz stava 1 ovog člana objavljuju informacije o obrazovnim programima sa objašnjenjima i uputstvom za primjenu.

Eksperimentalna provjera

Član 26

Novi javno važeći obrazovni programi i novi udžbenici, prije primjene, po pravilu se eksperimentalno provjeravaju (pilot program).

Ministarstvo, na predlog Zavoda za školstvo i Centra, određuje ustanovu u kojoj se izvodi eksperimentalni program.

Ustanova iz stava 2 ovog člana može odstupiti od utvrđenog organizovanja obrazovno-vaspitnog rada, načina ocjenjivanja, formiranja odjeljenja i drugo, po odobrenju Ministarstva.

Izvođači

Član 27

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje obavljaju predškolske ustanove, u skladu sa zakonom.

Osnovno obrazovanje i vaspitanje obavljaju osnovne škole, u skladu sa zakonom.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje i osnovno obrazovanje i vaspitanje mogu se obavljati kod kuće, u skladu sa zakonom.

Umjetničko obrazovanje obavljaju škole za osnovno i srednje umjetničko obrazovanje, u skladu sa zakonom.

Opšte srednje obrazovanje obavljaju gimnazije, u skladu sa zakonom.

Stručno obrazovanje obavljaju stručne škole, ili stručne škole zajedno sa poslodavcem, u skladu sa zakonom.

Više stručno obrazovanje obavljaju više stručne škole, u skladu sa zakonom.

U stručnoj školi može se obavljati i opšte srednje obrazovanje (mješovita škola).

U obrazovnom centru može se izvoditi više različitih obrazovnih programa iz više nivoa obrazovanja.

Vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama obavljaju predškolske ustanove, škole i resursni centri, u skladu sa zakonom.

Obrazovanje odraslih lica obavljaju škole i drugi organizatori obrazovanja, u skladu sa zakonom.

Smještaj, ishranu i vaspitanje učenika koji se obrazuju van mjesta prebivališta obezbjeđuju domovi učenika.

III NACIONALNI SAVJET Savjet

Član 28

(Brisan)

Osnivanje Nacionalnog savjeta

Član 29

Radi odlučivanja o stručnim pitanjima i za stručnu pomoć u postupku donošenja odluka i pripreme propisa iz oblasti obrazovanja i vaspitanja Vlada osniva Nacionalni savjet.

Nacionalni savjet se bira na period od četiri godine.

Nacionalni savjet donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.

Sredstva za rad Nacionalnog savjeta obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.

Članovi Nacionalnog savjeta imaju pravo na naknadu za rad u skladu sa odlukom o osnivanju.

Aktom o osnivanju Nacionalnog savjeta utvrđuje se bliži sastav, broj članova, način rada i donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad Savjeta.

Radna tijela Nacionalnog savjeta

Član 30

Radi razmatranja pitanja iz svoje nadležnosti, Nacionalni savjet obrazuje stalna i privremena radna tijela.

Stalna radna tijela su:

- 1) Odbor za opšte obrazovanje;
- 2) Odbor za stručno obrazovanje;
- 3) Odbor za obrazovanje odraslih.

Privremena radna tijela su: komisije, ekspertske grupe i druga radna tijela.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Nacionalnog savjeta obavlja Zavod za školstvo.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, administrativno-tehničke poslove koji se odnose na stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih za potrebe Nacionalnog savjeta obavlja Centar.

Aktom o obrazovanju radnih tijela iz st. 2 i 3 ovog člana utvrđuju se poslovi i zadaci, sastav i način njihovog rada.

Poslovnik o radu

Član 31

Organizacija i način rada Nacionalnog savjeta bliže se uređuju poslovníkom o radu.

Sastav Nacionalnog savjeta

Član 31a

Članove Nacionalnog savjeta predlažu:

- 1) jednu trećinu - Ministarstvo i Zavod za školstvo iz reda nastavnika iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja, obrazovanja odraslih, domova učenika i studenata i predstavnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 2) jednu trećinu - ustanove visokog obrazovanja za obrazovanje nastavnika iz reda nastavnika sa akademskim zvanjem i naučnih radnika;
- 3) jednu trećinu - reprezentativno udruženje poslodavaca, Centar, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, reprezentativni sindikat prosvjetnih radnika, profesionalna strukovna udruženja nastavnika i učenički parlament.

Nadležnost Nacionalnog savjeta

Član 31b

Nacionalni savjet:

1) donosi:

- obrazovni program za obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama;
- vaspitni program za domove učenika;
- prilagođene obrazovne programe za obrazovanje odraslih;
- ispitne kataloge za provjeru nacionalne stručne kvalifikacije;
- standarde za pripremu udžbenika za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje, srednje opšte i stručno obrazovanje i za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama;
- program stručnog osposobljavanja i usavršavanja direktora ustanova;
- program rada stručnih saradnika;
- uputstvo za izradu obrazovnog programa;
- uputstvo za prilagođavanje obrazovnog programa za sticanje nivoa obrazovanja odraslih;

2) utvrđuje:

- posebni dio obrazovnog programa za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje i srednje opšte i stručno obrazovanje;
- jednako vrijedni obrazovni standard u obrazovnim područjima (struke) i u obrazovnim programima organizatora obrazovanja;
- punovažnost i jednaku vrijednost obrazovnih programa privatnih ustanova iz oblasti predškolskog vaspitanja i

obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih sa odgovarajućim javno važećim obrazovnim programima;

3) predlaže:

- opšti dio obrazovnog programa za osnovno obrazovanje i vaspitanje i srednje opšte i stručno obrazovanje;
- posebne programe osposobljavanja, prekvalifikacije, dokvalifikacije, usavršavanja i specijalizacije zaposlenih i nezaposlenih lica;

- standarde školskog prostora, nastavnih sredstava i opreme za rad ustanova u kojima se ostvaruje predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje i srednje opšte i stručno obrazovanje;

- profil nivoa obrazovanja za nastavnike za osnovno obrazovanje i vaspitanje;

- listu obaveznih izbornih predmeta za osnovnu školu i gimnaziju;

4) odobrava:

- udžbenike i nastavna sredstva za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje, srednje opšte i stručno obrazovanje i za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama;

5) daje mišljenje o:

- opštim pitanjima obrazovanja i vaspitanja;

- usklađenosti standarda kvalifikacije i obrazovnog programa;

- kompatibilnosti obrazovnog sistema sa obrazovnim sistemima u razvijenim demokratskim zemljama;

- stanju i razvoju obrazovanja i vaspitanja;

6) daje uputstva za izvođenje prilagođenih obrazovnih programa;

7) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Nacionalnog savjeta.

Sastav Savjeta za opšte obrazovanje

Član 32. do 37.

(Brisani).

IV EKSTERNO UTVRĐIVANJE I OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

Zavod za školstvo

Član 38

Zavod za školstvo utvrđuje i obezbjeđuje kvalitet obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama i obavlja razvojne, savjetodavne, istraživačke i stručne poslove iz oblasti: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika.

Zavod za školstvo je organ uprave.

Centar za stručno obrazovanje

Član 39

Razvojne, savjetodavne, istraživačke, stručne poslove i utvrđivanje i obezbjeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada iz oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih obavlja Centar.

Centar iz stava 1 ovog člana, kao javnu ustanovu, osniva Vlada.

Aktom o osnivanju Centra uređuju se: organi Centra, nadležnost, sastav, mandat i druga pitanja od značaja za rad Centra.

Nadležnost Zavoda za školstvo

Član 40

Zavod za školstvo u oblastima predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika:

- 1) u saradnji sa ustanovom, utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama;

- 2) u saradnji sa ustanovom, radi na unapređivanju obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama;

- 3) obavlja stručne poslove praćenja, analize i razvoja obrazovnog sistema;

- 4) obavlja pripremu stručnih zadataka o pitanjima o kojima odlučuju Nacionalni savjet i Ministarstvo;

- 5) priprema obrazovno-vaspitne i pedagoško-metodske standarde udžbenika i priručnika za srednje opšte obrazovanje i za opšteobrazovne predmete u stručnom obrazovanju;

- 6) obavlja stručne poslove u pripremi: obrazovnih programa, kataloga i standarda znanja, normativa i standarda nastavnih sredstava i opreme;

- 7) obavlja istraživanje;

- 8) obavlja savjetodavni rad;

- 9) organizuje stručno usavršavanje nastavnika i obuku direktora;

- 10) predlaže mjere za razvoj pojedinih nivoa obrazovanja, novih nastavnih tehnologija i njihove primjene;
 - 11) prati eksperimente;
 - 12) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Zavoda.
- Sadržaj, oblike i način utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama propisuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta.

Nadležnost Centra

Član 41

- Centar u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih:
- 1) obavlja stručne poslove praćenja, analize i razvoja obrazovnog sistema;
 - 2) u saradnji sa ustanovom, radi na unapređivanju obrazovno-vaspitnog rada i utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada;
 - 3) obavlja pripremu stručnih zadataka o pitanjima o kojima odlučuju Nacionalni savjet i Ministarstvo;
 - 4) obavlja stručne poslove u pripremi: obrazovnih programa, kataloga i standarda znanja, standarda zanimanja, normativa i standarda nastavnih sredstava i opreme;
 - 5) obavlja istraživanja;
 - 6) obavlja savjetodavni rad u ustanovama u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih i institucijama povezanim sa vaspitanjem i obrazovanjem;
 - 7) priprema obrazovno-vaspitne i pedagoško-metodske standarde udžbenika i priručnika za stručne predmete u stručnom obrazovanju;
 - 8) priprema profesionalne standarde za nastavno i vaspitno osoblje;
 - 9) organizuje stručno usavršavanje nastavnika i obuku direktora;
 - 10) predlaže mjere za razvoj i uvođenje novih nastavnih tehnologija i njihove primjene;
 - 11) prati eksperimente;
 - 12) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Centra.

Ispitni centar

Član 41a

Eksternu provjeru postignutog standarda znanja i vještina učenika, odnosno polaznika obavlja Ispitni centar. Ispitni centar iz stava 1 ovog člana, kao javnu ustanovu, osniva Vlada.

Nadležnosti Ispitnog centra

Član 41b

Ispitni centar:

- 1) priprema zadatke, organizuje i izvodi ispite, u skladu sa zakonom;
- 2) osposobljava ustanove za pripremu izvođenja eksternih ispita;
- 3) savjetuje i pruža usluge za eksternu provjeru znanja;
- 4) istražuje i razvija eksternu provjeru znanja učenika i polaznika;
- 5) vrši međunarodnu uporedivost kvaliteta obrazovnog sistema;
- 5a) realizuje međunarodna testiranja;
- 5b) organizuje državna takmičenja učenika;
- 6) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

V OBRAZOVNO-VASBITNE USTANOVE **Mreža ustanova**

Član 42

- Javne ustanove osnivaju se u skladu sa mrežom ustanova. Mrežu ustanova donosi Vlada, na osnovu mjerila i kriterijuma. Mjerila i kriterijumi za utvrđivanje mreže ustanova su:
- 1) broj i uzrast djece na određenom području;
 - 2) specifičnost područja;
 - 3) razvojne specifičnosti područja;
 - 4) obezbjeđivanje jednakih uslova za sticanje obrazovanja;
 - 5) finansijske mogućnosti Crne Gore.

Osnivanje

Član 43

Osnivač javne ustanove može biti Država, odnosno opština, glavni grad ili prestonica (u daljem tekstu: opština). Privatnu ustanovu može da osnuje domaće i strano pravno ili fizičko lice. Gimnaziju, kao javnu ustanovu, može osnovati Država ili glavni grad, odnosno prestonica.

Privatno-javno partnerstvo

Član 43a

Ustanova se može osnovati po modelu privatno-javnog partnerstva za oblast obrazovanja. Aktom o osnivanju ustanove iz stava 1 ovog člana uređuje se način rukovođenja i upravljanja ustanovom.

Donošenje odluke

Član 44

Akt o osnivanju i ukidanju ustanove donosi osnivač.
Akt o osnivanju i ukidanju javne ustanove donosi Vlada, odnosno nadležni organ opštine.

Sadržaj akta o osnivanju

Član 45

Aktom o osnivanju ustanove utvrđuje se, naročito:

- 1) naziv, odnosno ime i sjedište, odnosno prebivalište osnivača;
- 2) naziv i sjedište ustanove;
- 3) djelatnost ustanove;
- 4) sredstva za osnivanje i početak rada ustanove i način njihovog obezbjeđivanja;
- 5) privremeni organi rukovođenja i upravljanja;
- 6) rok za donošenje statuta;
- 7) druga pitanja od značaja za osnivanje i rad ustanove.

Uslovi za osnivanje

Član 46

Ustanova se može osnovati, ako:

- 1) ima dovoljan broj djece, učenika odnosno polaznika;
 - 2) je donesen, odnosno odobren obrazovni program u skladu sa ovim zakonom ili je donijet program obrazovanja, ili je odobren inostrani obrazovni program;
 - 3) je obezbijeđen vaspitni, odnosno nastavni i drugi stručni kadar, u skladu sa posebnim propisom;
 - 4) je obezbijeđen odgovarajući prostor, nastavna sredstva, oprema i drugo, u skladu sa normativima i standardima;
 - 5) su obezbijeđena sredstva za osnivanje i rad;
 - 6) su obezbijeđeni higijensko-tehnički uslovi, u skladu sa posebnim propisima.
- Bliže uslove iz stava 1 tač. 1 i 4 ovog člana, kao i standarde za prostor i opremu propisuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta.

Finansijske garancije

Član 46a

Osnivač privatne ustanove je dužan da, pored dokaza o ispunjenosti uslova iz člana 46 ovog zakona, podnese i dokaz o uplaćenom osnivačkom ulogu oročenom na tri godine na račun poslovne banke ili garanciju poslovne banke da su obezbijeđena finansijska sredstva u visini potrebnih sredstava za realizaciju obrazovnog programa.

Dokaz o uplaćenom osnivačkom ulogu ili garancija poslovne banke iz stava 1 ovog člana aktiviraće se u slučaju da osnivač donese odluku o ukidanju ili prestanku rada ustanove prije završetka obrazovanja učenika po obrazovnom programu, na zahtjev organa državne uprave nadležnog za poslove budžeta.

Sredstva iz stava 2 ovog člana koristiće se za završetak započetog obrazovanja učenika.

Područne ustanove

Član 47

Ustanova može van sjedišta imati područnu ustanovu, odnosno vaspitnu jedinicu.

Organizovanje područne ustanove

Član 48

Odluku o organizovanju područne ustanove, odnosno vaspitne jedinice privatne ustanove donosi osnivač.
Odluku o organizovanju područne ustanove, odnosno vaspitne jedinice javne ustanove donosi Ministarstvo.

Vježbaonice

Član 48a

Ustanove koje ispunjavaju potrebne kadrovske, pedagoške i materijalne uslove mogu biti organizovane kao vježbaonice, u kojima se usavršavaju zaposleni nastavnici škole, odnosno obavlja pedagoško-metodička praksa studenata fakulteta za obrazovanje nastavnika.

Odluku o određivanju škole za vježbaonice donosi Ministarstvo, na predlog fakulteta za obrazovanje nastavnika. Međusobni odnosi fakulteta za obrazovanje nastavnika i vježbaonice uređuju se ugovorom.

Licenciranje ustanova

Član 49

Osnivač ustanove je dužan da prije početka rada podnese Ministarstvu zahtjev za licenciranje ustanove.

Uz zahtjev za licenciranje ustanove, osnivač podnosi akt o osnivanju i dokaze o ispunjenosti uslova iz čl. 46 i 46a ovog zakona.

Zahtjev za licenciranje podnosi se i kada ustanova vrši statusne promjene, mijenja sjedište, odnosno objekat, organizuje područnu ustanovu ili uvodi nove obrazovne programe.

Druga djelatnost ustanove

Član 49a

Ustanova koja ima rješenje o licenci može da obavlja i drugu djelatnost koja je u funkciji obrazovanja i vaspitanja pod uslovom da se ne ometa obrazovno-vaspitna djelatnost ustanove.

Druga djelatnost ustanove iz stava 1 ovog člana može da bude davanje usluga, proizvodnja, prodaja i druga djelatnost kojom se unaprjeđuje ili doprinosi racionalnijem i kvalitetnijem obrazovno-vaspitnom radu.

Odluku o drugoj djelatnosti donosi organ upravljanja ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Odluka o drugoj djelatnosti javne ustanove sadrži i plan prihoda i plan korišćenja ostvarenih sredstava za unaprjeđivanje obrazovno-vaspitnog rada ustanova, u skladu sa posebnim propisima koji uređuju ovu oblast.

Početak rada

Član 50

Ustanova može početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da ustanova ispunjava uslove za osnivanje i donese rješenje o licenciranju.

Rješenje o licenciranju ustanove objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Odobrenje za obavljanje djelatnosti

Član 51

Ustanova sa sjedištem van Crne Gore može da obavlja djelatnost u Crnoj Gori, na osnovu odobrenja Ministarstva. Na rad ustanova iz stava 1 ovog člana primjenjuju se propisi Crne Gore.

Registar

Član 52

Ministarstvo vodi registar licenciranih ustanova.

Način vođenja registra iz stava 1 ovog člana i postupak licenciranja ustanova bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Centralni registar

Član 53

Ustanova, nakon dobijanja rješenja o licenciranju, upisuje se u Centralni registar privrednih subjekata. Upisom u registar iz stava 1 ovog člana ustanova stiče svojstvo pravnog lica.

Zabrana rada

Član 54

Kada nadležna inspekcija utvrdi da ustanova ne ispunjava uslove ili ne obavlja djelatnost u skladu sa zakonom, privremeno će zabraniti rad ustanove i odrediti rok u kome ustanova i osnivač moraju otkloniti utvrđene nedostatke.

Ako se u roku iz stava 1 ovog člana ne otklone nedostaci, Ministarstvo će zabraniti rad ustanove i obavijestiti o tome osnivača.

Ustanova i osnivač, u slučaju zabrane rada iz stava 2 ovog člana, dužni su da djeci, učenicima, odnosno polaznicima, omoguće nastavak započetog obrazovanja i vaspitanja u drugoj odgovarajućoj ustanovi.

Prestanak rada ustanove

Član 55

Ustanova prestaje sa radom u slučaju, ako:

- 1) ne postoji potreba za njenim postojanjem;
- 2) ne ispunjava propisane uslove za obavljanje djelatnosti;
- 3) ne obavlja djelatnost za koju je osnovana.

Osnivač je dužan da, u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, najmanje jednu godinu prije prestanka rada ustanove, najavi njen prestanak rada.

Način prestanka rada

Član 56

Ustanova može prestati sa radom odjednom, ili postupno.

Aktom o prestanku rada ustanove utvrđuje se dan prestanka rada ustanove.

Ustanova prestaje sa radom, po pravilu, na kraju školske godine.

Osnivač ustanove koja prestaje sa radom odjednom, dužan je da djeci, učenicima, odnosno polaznicima omogući završetak započetog obrazovno-vaspitnog programa (obrazovanja).

Odluka o prestanku rada ustanove objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Statusne promjene

Član 57

Ustanova može vršiti statusne promjene.

Odluku o statusnoj promjeni ustanove donosi osnivač.

Statusne promjene ustanove ne mogu se vršiti u toku nastavne godine.

Na statusne promjene ustanove shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje osnivanje i rad ustanove.

Promjena naziva i sjedišta

Član 58

Ustanova može promijeniti naziv i sjedište.

Odluku o promjeni naziva i sjedišta javne ustanove donosi Ministarstvo.

Naziv privatne ustanove mora sadržati i oznaku da je ustanova privatna.

Zaštita naziva ustanove

Član 58a

Organizacije (pravna lica) koje nijesu licencirane i upisane u registar licenciranih ustanova Ministarstva ne mogu u svom nazivu koristiti naziv za ustanove iz člana 3 ovog zakona.

Statut ustanove

Član 59

Ustanova ima statut.

Statut ustanove sadrži naročito:

- 1) naziv i sjedište ustanove;
- 2) zastupanje i predstavljanje;
- 3) način i postupak odlučivanja organa upravljanja;
- 4) zadatke i djelokrug rada stručnih organa ustanove;
- 5) uslove za razrješenje pomoćnika direktora;
- 6) organizaciju i ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada, odnosno godišnjeg programa rada ustanove;
- 7) način vođenja pedagoške evidencije;
- 8) način upotrebe i čuvanja pečata i štamblja;

- 9) ostvarivanje saradnje roditelja, djece i ustanove;
- 10) način donošenja akata ustanove;
- 11) zaštitu životne sredine;
- 12) ostvarivanje javne i kulturne djelatnosti ustanove;
- 13) način ostvarivanja javnosti rada;
- 14) druga pitanja od značaja za rad ustanove.

Saglasnost na akte ustanove

Član 60

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta ustanove uređuju se posebnim aktom ustanove. Na statut i akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta javne ustanove saglasnost daje Ministarstvo.

Vrijeme organizovanja nastave

Član 61

Školska i nastavna godina počinju, po pravilu, 1. septembra.

Školski kalendar

Član 62

Obrazovno-vaspitni rad (nastavna godina) obuhvata dva polugodišta, odnosno četiri klasifikaciona perioda. Početak nastavne godine, vrijeme organizovanja obrazovno-vaspitnog rada i klasifikacioni periodi u toku nastavne godine utvrđuje se školskim kalendarom koji, na početku školske godine, donosi ministar nadležan za poslove prosvjete (u daljem tekstu: ministar).

Trajanje nastavne godine

Član 63

Nastavna godina traje najmanje 180 radnih dana, odnosno 220 radnih dana sa praktičnim obrazovanjem, a za učenike završnog razreda 165 radnih dana.

Ako se, u trajanju utvrđenom u stavu 1 ovog člana, ne ostvari broj nastavnih časova iz pojedinih predmeta utvrđenih obrazovnim programom, nastavna godina se produžava dok se ne ostvari utvrđeni broj časova, ali ne više od 10 radnih dana.

Prekid obrazovno-vaspitnog rada

Član 64

Obrazovno-vaspitni rad u ustanovi se može prekinuti samo u naročito opravdanim slučajevima (epidemija, elementarna nepogoda i sl.).

Za prekid rada ustanove u slučaju epidemije potrebno je pribaviti mišljenje nadležne zdravstvene ustanove.

Odluku o prekidu obrazovno-vaspitnog rada u slučajevima iz stava 1 ovog člana, u trajanju do pet dana, donosi direktor ustanove, a preko pet dana Ministarstvo, a za privatnu ustanovu osnivač.

VI OBAVLJANJE OBRAZOVNO-VASPITNE DJELATNOSTI NA OSNOVU KONCESIJE

Koncesionari

Član 65

Za izvođenje javno važećeg obrazovnog programa može se dodijeliti koncesija privatnoj ustanovi, domaćem ili stranom pravnom i fizičkom licu koje ispunjava uslove za obavljanje obrazovanja i vaspitanja propisane zakonom.

Dodjela koncesije

Član 66

Ukoliko nije moguće obezbijediti predškolsko vaspitanje i obrazovanje i osnovno obrazovanje i vaspitanje u javnim ustanovama, u skladu sa normativima i standardima, ministarstvo je obavezno da raspiše oglas za dodjelu koncesije.

Primjena posebnog zakona

Član 67

Na obavljanje obrazovno-vaspitne djelatnosti na osnovu koncesije primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Ugovor o koncesiji

Član 68 do 70

(Brisani).

Shodna primjena

Član 71

Na rad koncesionara shodno se primjenjuju propisi kojima se uređuje rad javne ustanove.

VII UPRAVLJANJE USTANOVOM Školski, odnosno upravni odbor

Član 72

Ustanovom upravlja školski odbor.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ustanovom iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, višeg stručnog obrazovanja, domom učenika, domom studenata, odnosno domom studenata i organizacijom za obrazovanje odraslih upravlja upravni odbor.

Broj članova školskog, odnosno upravnog odbora javne ustanove ne može biti manji od pet, niti veći od sedam članova.

Struktura školskog, odnosno upravnog odbora

Član 73

Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja i obrazovanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama čine: tri predstavnika Ministarstva, odnosno tri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik zaposlenih i jedan predstavnik roditelja.

Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti stručnog obrazovanja čine: jedan predstavnik zaposlenih, četiri predstavnika Ministarstva, odnosno četiri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik socijalnih partnera i jedan predstavnik roditelja.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, upravni odbor više stručne škole čine: dva predstavnika zaposlenih, četiri predstavnika Ministarstva i jedan predstavnik socijalnih partnera.

Upravni odbor domova učenika, domova studenata i domova učenika i studenata čine: tri predstavnika Ministarstva, odnosno tri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik zaposlenih i jedan predstavnik korisnika usluga (stanara).

Školski, odnosno upravni odbor mješovitih srednjih škola i obrazovnih centara čine: dva predstavnika zaposlenih, četiri predstavnika Ministarstva, odnosno četiri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština i jedan predstavnik socijalnih partnera.

Upravni odbor ustanova za obrazovanje odraslih čine: tri predstavnika Ministarstva, odnosno opštine za ustanove čiji je osnivač opština i po jedan predstavnik zaposlenih i socijalnih partnera.

Predstavnike Ministarstva bira i razrješava ministar.

Predstavnike zaposlenih bira nastavničko, odnosno stručno vijeće tajnim glasanjem.

Predstavnike roditelja bira savjet roditelja tajnim glasanjem.

Sjednicama školskog, odnosno upravnog odbora može prisustvovati predstavnik učeničkog parlamenta, odnosno polaznika i predstavnik studenata.

Način izbora i razrješenja članova upravnog odbora iz reda zaposlenih u domu učenika, domu studenata, domu učenika i studenata i ustanovama za obrazovanje odraslih utvrđuje se statutom ustanove.

Odredbe ovog člana ne odnose se na privatnu ustanovu.

Mandat

Član 74

Članovi školskog, odnosno upravnog odbora biraju se na četiri godine osim predstavnika roditelja koji se biraju na dvije godine.

Školski, odnosno upravni odbor konstituiše se na prvoj sjednici, koju saziva direktor ustanove.

Postupak za konstituisanje školskog, odnosno upravnog odbora pokreće se najkasnije dva mjeseca prije isteka mandata školskog, odnosno upravnog odbora.

Ako se školski, odnosno upravni odbor javne ustanove ne konstituiše u roku od 30 dana nakon isteka mandata,

ministar, na predlog direktora ili nadležne inspekcije, može imenovati školski, odnosno upravni odbor, ali najduže na period do šest mjeseci.

Predsjednik i članovi školskog, odnosno upravnog odbora obavljaju poslove iz svoje nadležnosti bez naknade.

Privremeni školski odbor

Član 75

Ako se školski, odnosno upravni odbor javne ustanove ne sastaje ili ne vrši svoju funkciju, ministar, na predlog direktora ili nadležne inspekcije, može raspustiti školski, odnosno upravni odbor i odrediti rok za konstituisanje novog.

Ako se u roku iz stava 1 ovog člana ne konstituiše novi školski, odnosno upravni odbor, ministar može imenovati školski, odnosno upravni odbor, ali najduže za period do šest mjeseci.

Nadležnost

Član 76

Školski, odnosno upravni odbor ustanove:

- 1) usvaja program razvoja;
- 2) usvaja godišnji plan rada i izvještaj o njegovoj realizaciji (ostvarivanju);
- 3) razmatra programe i rezultate vannastavnih aktivnosti;
- 3a) donosi odluku o organizovanju školskog sportskog društva, odnosno kluba;
- 4) donosi statut, akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druga opšta akta;
- 5) donosi godišnji finansijski plan;
- 6) usvaja periodični i godišnji račun;
- 7) predlaže promjenu naziva i sjedišta ustanove;
- 8) rješava, kao drugostepeni organ, o pravima učenika, odnosno korisnika usluga, u skladu sa zakonom;
- 9) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom.

Školski, odnosno upravni odbor odlučuje većinom glasova ukupnog broja članova, ako statutom ustanove nije predviđeno da o pojedinim pitanjima odlučuje druga većina.

Članovi školskog, odnosno upravnog odbora su dužni da zastupaju interese i stavove organa koji su ih izabrali.

VIII RUKOVOĐENJE

Direktor

Član 77

Ustanovom rukovodi direktor.

Direktor ustanove je i pedagoški rukovodilac.

Uslovi

Član 78

Za direktora predškolske ustanove, osnovne škole i obrazovnog centra, može biti izabrano lice koje:

- 1) ispunjava uslove za nastavnika ili stručnog saradnika (pedagog, psiholog ili defektolog) u skladu sa zakonom;
- 2) ima položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama;
- 3) ima pet godina radnog iskustva na poslovima obrazovanja i vaspitanja.

Za direktora gimnazije, stručne škole, resursnog centra, odnosno organizatora obrazovanja odraslih može biti izabrano lice koje ima:

- 1) sedmi nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;
- 2) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama;
- 3) pet godina radnog iskustva na poslovima obrazovanja i vaspitanja.

Za direktora doma učenika, doma studenata, odnosno doma učenika i studenata može biti izabrano lice koje ima:

- 1) sedmi nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;
- 2) položen odgovarajući stručni ispit;
- 3) pet godina radnog iskustva.

Mandat direktora

Član 78a

Direktor javne ustanove bira se na period od četiri godine.

Direktoru javne ustanove miruje radni odnos za vrijeme prvog mandata na radnom mjestu sa koga je izabran.

Obuka direktora

Član 79

Lice izabrano za direktora dužno je da završi odgovarajući oblik osposobljavanja i usavršavanja za direktora ustanove.

Osposobljavanje i usavršavanje iz stava 1 ovog člana organizuje Zavod za školstvo i Centar.

Izbor i razrješenje direktora

Član 80

Direktor javne ustanove bira se na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja javne ustanove.

Konkurs za izbor direktora raspisuje školski, odnosno upravni odbor dva mjeseca prije isteka mandata direktora.

Kandidat za direktora je dužan da, uz prijavu na konkurs, priloži i program razvoja javne ustanove.

Program razvoja javne ustanove podnosi kandidat za direktora na osnovu izvještaja o evaluaciji i samoevaluaciji obrazovno-vaspitnog rada javne ustanove.

Direktora privatne ustanove bira i razrješava osnivač.

Direktora javne ustanove bira i razrješava ministar.

Javna ustanova dostavlja kompletnu dokumentaciju ministru, u roku od sedam dana od dana završetka konkursa.

Vršilac dužnosti direktora

Član 81

Ako direktoru javne ustanove prestane dužnost, a na konkursu se ne izabere direktor, ministar imenuje vršioca dužnosti direktora najduže na period do šest mjeseci.

Vršiocu dužnosti direktora javne ustanove miruje radni odnos na poslovima sa kojih je imenovan.

Nadležnosti direktora

Član 82

Direktor ustanove:

- 1) planira, organizuje i rukovodi radom ustanove;
- 2) organizuje racionalno i efikasno izvođenje obrazovnog programa;
- 3) obezbjeđuje jednakost učenika u ostvarivanju prava na obrazovanje i vaspitanje, u skladu sa njihovim sposobnostima;
- 4) priprema predlog godišnjeg plana rada i odgovoran je za njegovo sprovođenje;
- 5) rukovodi radom nastavnčkog, odnosno stručnog vijeća;
- 6) vrši izbor nastavnika, stručnih saradnika i drugih zaposlenih u ustanovi;
- 7) predlaže akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 8) vrši stručno-pedagoški nadzor;
- 9) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih, u skladu sa zakonom;
- 10) podstiče stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnika i predlaže njihovo napredovanje;
- 11) donosi plan unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
- 12) zastupa i predstavlja ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada ustanove;
- 13) sarađuje sa roditeljima i sredinom;
- 14) obrazuje komisije za provjeru znanja učenika u toku trajanja nastave, na zahtjev učenika, roditelja ili staratelja;
- 15) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Direktor je dužan obrazovati Komisiju iz stava 1 tačke 14 ovog člana u roku od 24 časa od podnošenja zahtjeva za provjeru znanja učenika.

Zahtjevom za provjeru znanja učenika može se tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz Komisije.

U sastavu Komisije mora biti najmanje jedan član koji ne radi u toj ustanovi.

Ocjena Komisije je konačna.

Direktor ustanove podnosi školskom, odnosno upravnom odboru izvještaj o radu, prema potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

Prestanak dužnosti direktora

Član 82a

Dužnost direktora ustanove prestaje:

- 1) istekom mandata;
- 2) na lični zahtjev;
- 3) razrješenjem;
- 4) prestankom radnog odnosa.

Zamjenjivanje direktora

Član 82b

Direktora javne ustanove u slučaju privremene spriječenosti zamjenjuje zaposleni u ustanovi kojeg odredi direktor. Ukoliko direktor nije u mogućnosti da odredi zaposlenog koji ga zamjenjuje, određuje ga školski odnosno upravni odbor.

Uslovi za razrješenje

Član 83

Direktor javne ustanove može se, pored slučajeva propisanih zakonom, razriješiti, ako:

- 1) ne realizuje program razvoja ustanove;
- 2) ne preduzima mjere prema zaposlenom koji ne izvršava radne zadatke, odnosno vrši povredu radne obaveze, ili zloupotrebljava svoj položaj;
- 3) utvrdi da ustanova ne realizuje godišnji plan rada;
- 4) ne izvršava radne zadatke, odnosno vrši povredu radne obaveze;
- 5) zloupotrebljava svoj položaj;
- 6) izabere nastavnika ili saradnika suprotno zakonu;
- 6a) zaposli novog nastavnika, a prije toga nije, u skladu sa članom 109 ovog zakona, sporazumno preuzeo nastavnika iz druge ustanove koji ispunjava uslove tog radnog mjesta;
- 8) se u ustanovi ne vodi propisana evidencija;
- 9) ustanova ne obezbjeđuje javnost rada;
- 10) ne donese rješenje o poništenju ispita, u skladu sa zakonom;
- 11) ne izvrši rješenje inspekcijaskog organa;
- 12) ne donese plan unapređenja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada ustanove;
- 13) je zbog sprovođenja akata koje je donio nastala veća šteta za ustanovu, zaposlene i korisnike usluga;
- 14) dozvoli političko organizovanje i djelovanje ili religijsko djelovanje u ustanovi javnog obrazovanja;
- 14a) nije obezbijedio blagovremen i tačan unos podataka u Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore (MEIS);
- 15) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom ustanove.

Prava iz radnog odnosa

Član 84

Direktor javne ustanove koji po isteku drugog mandata na koji je izabran ne bude ponovo biran, raspoređuje se na radno mjesto koje odgovara njegovom nivou obrazovanja, a ako takvog mjesta nema, ostvaruje prava kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba, u skladu sa zakonom.

Pravo iz stava 1 ovog člana ostvaruje i pomoćnik direktora koji po isteku mandata ne bude ponovo biran.

Direktor javne ustanove, odnosno pomoćnik direktora koji je razriješen u skladu sa ovim zakonom može se rasporediti na radno mjesto koje odgovara njegovom nivou obrazovanja, a ako takvog mjesta nema, prestaje mu radni odnos.

Pomoćnik direktora

Član 85

Javna ustanova koja ima više od 600 učenika, odnosno djece može imati pomoćnika direktora.

Pomoćnik direktora ustanove pomaže direktoru u organizovanju obrazovno-vaspitnog rada.

Poslovi i zadaci pomoćnika direktora bliže se utvrđuju statutom ustanove.

Uslovi za izbor pomoćnika direktora

Član 86

Za pomoćnika direktora ustanove može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za direktora.

Pomoćnika direktora ustanove bira i razrješava direktor.

Pomoćnik direktora ustanove bira se na period od četiri godine.

Pomoćniku direktora javne ustanove miruje radni odnos za vrijeme prvog mandata na radnom mjestu sa koga je izabran.

IX STRUČNI ORGANI **Vrste stručnih organa**

Član 87

U ustanovi se obrazuju stručni organi: nastavničko vijeće, odjeljenjsko vijeće, stručni aktiv nastavnika, odjeljenjski starješina i drugi organi predviđeni statutom ustanove.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u ustanovi iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, odnosno domu učenika se obrazuju stručni organi: stručno vijeće, stručni aktiv i drugi organi predviđeni statutom ustanove. U mješovitoj školi se obrazuje nastavničko vijeće posebno za stručnu školu, a posebno za srednju opštu školu (gimnaziju).

U obrazovnom centru se obrazuju nastavnička, odnosno stručna vijeća po nivoima obrazovanja.

Sastav stručnih organa

Član 88

Nastavničko vijeće sačinjavaju nastavnici, vaspitači, direktor, pomoćnici direktora i stručni saradnici.

Odjeljenjsko vijeće sačinjavaju nastavnici, vaspitači i stručni saradnici koji učestvuju u izvođenju obrazovno-vaspitnog rada u odjeljenju.

Stručni aktiv nastavnika sačinjavaju nastavnici istog nastavnog predmeta ili dva, odnosno više srodnih nastavnih predmeta.

Stručno vijeće sačinjavaju direktor, pomoćnik direktora, vaspitači, vaspitači saradnici, vaspitači defektolozi, stručni saradnici i saradnici.

Stručni aktiv u predškolskoj ustanovi sačinjavaju, po pravilu, vaspitači, vaspitači defektolozi, vaspitači saradnici i saradnici vaspitnih grupa djece približno istih godina starosti koji učestvuju u izvođenju određenih programa.

Nadležnosti nastavničkog, odnosno stručnog vijeća

Član 89

Nastavničko, odnosno stručno vijeće ustanove:

- 1) bira predstavnike zaposlenih u školski, odnosno upravni odbor;
- 2) utvrđuje zaključnu konačnu ocjenu na kraju nastavne godine, u skladu sa zakonom;
- 3) razmatra i donosi odluke o stručnim pitanjima obrazovno-vaspitnog rada;
- 4) predlaže uvođenje nestandardnih programa i aktivnosti;
- 5) daje mišljenje o godišnjem planu rada ustanove;
- 5a) donosi program organizacije ekskurzije učenika;
- 6) daje mišljenje o osavremenjivanju obrazovno-vaspitnog rada;
- 7) daje mišljenje o oblicima stručnog usavršavanja nastavnika i njihovom napredovanju;
- 8) odlučuje o vaspitnim mjerama iz svoje nadležnosti;
- 9) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Odjeljenjsko vijeće

Član 90

Odjeljenjsko vijeće razmatra obrazovno-vaspitni rad u odjeljenju, utvrđuje program rada sa nadarenim učenicima i učenicima koji teže napreduju, utvrđuje zaključne ocjene na kraju klasifikacionih perioda, odlučuje o vaspitnim mjerama i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Stručni aktiv

Član 91

Stručni aktiv razmatra obrazovno-vaspitni rad po predmetima, odnosno vaspitnim grupama, daje predloge za poboljšanje obrazovno-vaspitnog rada, razmatra primjedbe roditelja i obavlja druge poslove, u skladu sa statutom i godišnjim planom rada ustanove.

Odjeljenjski starješina

Član 92

Odjeljenjski starješina analizira vaspitne i nastavne rezultate odjeljenja, brine se o rješavanju vaspitnih i nastavnih problema pojedinih učenika, sarađuje sa roditeljima, izriče opomene i predlaže ostale vaspitne mjere, obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom.

Odjeljenjski starješina je dužan da obavijesti učenika o ocjeni utvrđenoj od strane odjeljenjskog vijeća u roku od 24 časa od utvrđivanja ocjene.

Odjeljenjskog starješinu određuje nastavničko vijeće, na predlog direktora.

Nadležnost

Član 93

Nadležnost i način rada stručnih organa bliže se određuje statutom ustanove.

X SAVJET RODITELJA

Savjet roditelja

Član 94

Radi organizovanog ostvarivanja interesa roditelja, u ustanovi se obrazuje savjet roditelja.

Savjet iz stava 1 ovog člana je sastavljen od roditelja djece različitih vaspitnih grupa, odnosno od roditelja učenika različitih razreda, koji se biraju na roditeljskom sastanku, na način i po postupku utvrđenim statutom ustanove.

Nadležnost savjeta roditelja

Član 95

Savjet roditelja:

- 1) bira predstavnike roditelja u školski, odnosno upravni odbor;
- 2) daje mišljenje o predlogu godišnjeg plana rada ustanove;
- 3) razmatra izvještaj o radu ustanove;
- 3a) učestvuje u postupku predlaganja izbornih predmeta;
- 3b) daje mišljenje na program organizacije ekskurzije učenika;
- 3c) razmatra interne i eksterne izvještaje o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
- 4) razmatra prigovore roditelja i učenika u vezi sa obrazovno-vaspitnim radom;
- 5) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Način rada savjeta roditelja bliže se utvrđuje statutom ustanove.

XI PRAVA I DUŽNOSTI UČENIKA

Učenički parlament

Član 96

Učenici jednog odjeljenja škole obrazuju odjeljenjsku zajednicu.

Učenici svih odjeljenja škole obrazuju učenički parlament.

Ovlašćenja i način rada učeničkog parlamenta bliže se utvrđuju statutom škole.

Prava učenika

Član 97

Škola obezbjeđuje učeniku sljedeća prava:

- 1) da na početku školske godine dobije uputstvo koje sadrži prava i obaveze učenika;
- 2) na kvalitetan obrazovno-vaspitni rad (nastavu);
- 3) da iskaže mišljenje o radu nastavnika;
- 4) da traži komisijsku provjeru svoga znanja u toku trajanja nastave;
- 5) da podnosi prigovor na ocjenu na kraju klasifikacionog perioda, nastavne godine ili na ispitu;
- 5a) da učestvuje na takmičenju iz nastavnih predmeta, odnosno oblasti;
- 6) da učestvuje u izradi uputstva koje sadrži njegova prava i obaveze;
- 7) na blagovremenu i potpunu informaciju o svojim pravima i obavezama;
- 8) na zaštitu od svih vrsta nasilja u školi, diskriminacije, zlostavljanja i zanemarivanja;
- 9) na odsustvovanje iz škole, uz najavu roditelja, odnosno staratelja, u trajanju od pet radnih dana u toku nastavne godine;
- 10) na učestvovanje u oblikovanju sadržaja stručnih ekskurzija i drugih oblika vaspitno-obrazovnog rada;
- 11) druga prava utvrđena statutom ustanove.

Predstavnici učeničkog parlamenta imaju pravo da učestvuju u radu stručnih organa škole kad se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za učenike (učenički standard, slobodne aktivnosti i slično).

Nivooe takmičenja, način i uslove organizovanja i pravila takmičenja, kao i sadržaj i oblik diplome koja se dodeljuje propisuje Ministarstvo, na predlog Ispitnog centra.

Prigovor na zaključnu ocjenu

Član 97a

Učenik ili njegov roditelj, odnosno staratelj imaju pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od dva dana od dana prijema svjedočanstva, odnosno obavještenja o postignutom uspjehu.

Po prigovoru na ocjenu nastavničko vijeće, u roku od tri dana od dana prijema prigovora, obrazuje tročlanu

komisiju koja će utvrditi da li je ocjena izvedena suprotno propisima, odnosno pregledati i ponovo ocijeniti pismeni ili drugi rad, ili ispitati učenika.

Prigovorom se može tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz komisije.

U komisiji iz stava 3 ovog člana mora biti najmanje jedan član koji nije zaposlen u toj ustanovi.

Ocjena komisije je konačna.

Protiv konačne ocjene komisije ne može se voditi upravni spor.

Dužnosti učenika

Član 98

Učenik ima dužnost da:

- 1) redovno, marljivo i savjesno radi na usvajanju znanja i sticanju opšte kulture;
- 2) se pridržava školskih propisa, savjeta, uputstava i odluka nastavnika, direktora i organa škole;
- 3) uredno pohađa nastavu;
- 4) blagovremeno pravda izostanke;
- 5) za vrijeme časa ne ometa izvođenje nastave i rad u odjeljenju;
- 6) za vrijeme trajanja časa ne napušta čas, bez prethodno dobijenog odobrenja nastavnika;
- 7) se prema nastavnicima ophodi pristojno;
- 8) poštuje ličnost drugih učenika i njeguje drugarske i humane odnose;
- 9) čuva imovinu škole;
- 10) njeguje čistoću i estetski izgled školskih prostorija;
- 11) učestvuje u dežurstvima škole;
- 12) poštuje pravila školskog, odnosno kućnog reda;
- 13) druge dužnosti utvrđene statutom ustanove.

Odgovornost za učinjenu štetu

Član 98a

Učenik je odgovoran da nadoknadi štetu koji učini u ustanovi.

Postupak utvrđivanja odgovornosti učenika i način nadoknade štete bliže se uređuju statutom ustanove.

XII NASTAVNICI

Autonomija nastavnika

Član 99

Nastavnici imaju profesionalnu slobodu u načinu organizovanja nastave, primjeni nastavnih metoda, u izboru oblika rada sa učenicima, kao i u izboru zadataka koje postavljaju učenicima u okviru utvrđenog obrazovnog programa.

Privremena zabrana izvođenja nastave

Član 99a

Nastavniku protiv koga je pokrenut postupak za krivično djelo protiv polne slobode direktor ustanove može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada.

Strukovna udruženja nastavnika

Član 99b

Nastavnici mogu da se međusobno povezuju u strukovna udruženja nastavnika.

Strukovna udruženja nastavnika mogu da daju mišljenja i predloge za unaprjeđivanje obrazovno-vaspitnog rada, na obrazovne programe, na strateška dokumenta i propise iz oblasti obrazovanja, obavljaju i druge poslove u skladu sa statutom.

Strukovna udruženja nastavnika osnovana u skladu sa zakonom zajedno donose Etički kodeks nastavnika.

Na osnivanje, organizaciju, upis i brisanje iz registra, status, upravljanje, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad strukovnih udruženja nastavnika shodno se primjenjuju propisi o nevladinim organizacijama.

Zabrana izvođenja nastave

Član 100

Nastavnik koji je pravosnažnom presudom osuđen za krivično djelo protiv polne slobode ne može obavljati obrazovno-vaspitni rad.

Uslovi za zapošljavanje

Član 100a

Nastavnik može da zasnuje radni odnos koji, pored opštih uslova propisanih Zakonom o radu, ima:

- 1) odgovarajuće obrazovanje, u skladu sa posebnim propisima;
- 2) crnogorsko državljanstvo;
- 3) položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad.

Stranac sa stalnim nastanjenjem u Crnoj Gori može da zasnuje radni odnos kao nastavnik, pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom.

Zapošljavanje nastavnika

Član 101

Nastavnik u javnoj ustanovi se zapošljava na osnovu javnog konkursa, u skladu sa zakonom.

Konkurs iz stava 1 ovog člana raspisuje direktor ustanove i traje 15 dana.

Nastavnici u ustanovama ili posebnom odjeljenju ustanove sa nastavom na jeziku manjine moraju, pored uslova propisanih zakonom, da imaju aktivno znanje jezika i pisma te manjine i crnogorskog jezika.

Odluku o zapošljavanju nastavnika donosi direktor ustanove u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenja prijava.

Poseban uslov za zapošljavanje nastavnika je probni rad.

Dužina trajanja probnog rada, način sprovođenja i ocjenjivanja rezultata probnog rada utvrđuje se propisom Ministarstva.

Nastavniku koji za vrijeme probnog rada ne zadovolji prestaje radni odnos istekom roka utvrđenog ugovorom o probnom radu.

Raspisivanje konkursa

Član 101a

Javna ustanova može raspisati konkurs za zapošljavanje nastavnika, ako:

1) ne postoji mogućnost da sporazumno preuzme nastavnika iz druge javne ustanove sa liste zaposlenih, u skladu sa ovim zakonom;

2) ima sistematizovano i odobreno radno mjesto;

3) ima dokaz Ministarstva o obezbijeđenim finansijskim sredstvima.

Listu iz tačke 1 ovog člana i raspored nastavnika utvrđuje Ministarstvo, do 5. septembra tekuće godine za školsku godinu, na osnovu izvještaja javnih ustanova.

Zapošljavanje nastavnika na određeno vrijeme

Član 101b

Nastavnik se može zaposliti bez raspisivanja javnog konkursa, na period do 30 dana, u slučaju:

1) zamjene privremeno odsutnog nastavnika;

2) privremenog povećanog obima poslova;

3) rada na određenom projektu.

Pripravnik

Član 102

Nastavnik - pripravnik je lice koje prvi put zasniva radni odnos u ustanovi radi osposobljavanja za samostalno obavljanje poslova u odgovarajućem nivou obrazovanja.

Pripravnički staž nastavnika sa šestim i sedmim nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija traje godinu dana, a sa četvrtim nivoom nacionalnog okvira kvalifikacija šest mjeseci.

Pripravniku prestaje radni odnos nakon isteka pripravničkog staža.

Mentor

Član 103

Pripravnički staž se izvodi po utvrđenom programu obrazovno-vaspitnog rada u ustanovi, pod neposrednim nadzorom ovlašćenog nastavnika (mentora), koji ima najmanje isti nivo obrazovanja koji posjeduje pripravnik.

Mentora iz stava 1 ovog člana određuje direktor ustanove, na predlog stručnog aktiva.

Poslovi i zadaci mentora utvrđuju se propisom Ministarstva.

Donošenje programa

Član 104

Sadržina, program, način praćenja i ocjenjivanje pripravničkog staža bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Priznavanje pripravničkog staža

Član 105

Nastavniku koji je pripravnički staž ili dio staža obavio u inostranstvu može se priznati pripravnički staž ili dio staža, pod uslovom da program pripravničkog staža u inostranstvu bitno ne odstupa od programa pripravničkog staža donesenog na osnovu ovog zakona.

Odluku o priznavanju staža iz stava 1 ovog člana donosi organ kod kojeg se polaže stručni ispit.

Stručni ispit

Član 106

Poslije završenog pripravničkog staža nastavnik polaže stručni ispit.

Pravo da polaže stručni ispit ima i nastavnik koji nije obavio pripravnički staž, a nakon diplomiranja u određenom nivou obrazovanja propisanog zakonom ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u nastavi.

Polaganje stručnog ispita

Član 107

Stručni ispit se polaže pred nadležnom komisijom.

Sadržaj, uslovi, način i mjesto polaganja stručnog ispita, kao i obrazovanje i sastav komisije i visina troškova bliže se uređuje propisom Ministarstva.

Licenciranje nastavnika

Član 107a

Poslove nastavnika, direktora i pomoćnika direktora može da obavlja lice koje, pored uslova propisanih Zakonom o radu i ovim zakonom, ima dozvolu za rad(u daljem tekstu: licenca).

Licenca je javna isprava kojom se dokazuje potreban nivo opštih i stručnih kompetencija nastavnika, direktora i pomoćnika direktora.

Licenca se izdaje nakon položenog stručnog ispita za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, na vrijeme od pet godina.

Licenca iz stava 3 ovog člana se obnavlja svakih pet godina (relicenciranje), u skladu sa programom stručnog usavršavanja nastavnika.

Nastavnik, direktor, odnosno pomoćnik direktora koji nema licencu ili nije obnovio licencu nema pravo na rad u ustanovi.

Izdavanje licence

Član 107b

Licenciranje i relicenciranje vrši komisija Zavoda za školstvo, odnosno Centra.

Bliže uslove, način i postupak sticanja, izdavanja i obnavljanja licence nastavnika, direktora i pomoćnika direktora ustanova i sadržaj i oblik licence propisuje Ministarstvo.

Umanjenje norme

Član 108

Nastavniku koji je proveo najmanje 35 godina na poslovima obrazovanja i vaspitanja, radno vrijeme na poslovima obrazovanja i vaspitanja može se umanjiti za dva časa nedjeljno.

Nastavniku iz stava 1 ovog člana zarada se obračunava u punom iznosu.

Zapošljavanje nastavnika sporazumom

Član 109

Nastavnik koji nema normu časova utvrđenu zakonom, odnosno za čijim je radom prestala potreba zbog promjene obrazovnog programa, odnosno standarda i normativa ili smanjenja obima upisa može zasnovati radni odnos u drugoj ustanovi do pune norme časova, na osnovu sporazuma direktora ustanova.

Nastavnik koji je zaposlen u ustanovi može se sporazumno preuzeti u drugu ustanovu ako ispunjava uslove

propisane zakonom i aktom o sistematizaciji radnih mjesta, uz saglasnost nastavnika.

Dopunska djelatnost nastavnika

Član 110

Nastavnik može, uz naknadu, pripremati učenika radi polaganja ispita i postizanja boljeg uspjeha iz određenog predmeta, pod uslovom da učenik ne pohađa redovnu nastavu, niti polaže ispite u školi u kojoj nastavnik radi.

Lice koje ispunjava uslove za obavljanje poslova nastavnika, a nije u radnom odnosu može se baviti pripremanjem učenika kao osnovnom djelatnošću.

Nastavnik koji obavlja djelatnost iz st. 1 i 2 ovog člana je dužan da se prijavi nadležnom organu opštine i nadležnoj prosvjetnoj inspekciji.

Uslove za obavljanje djelatnosti u smislu stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Procjena radne sposobnosti

Član 110a

U slučaju osnovane sumnje da je nastavniku zdravlje narušeno u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, direktor ustanove će podnijeti obrazloženi zahtjev školskom, odnosno upravnom odboru za upućivanje nastavnika na procjenu radne sposobnosti nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.

Ako školski, odnosno upravni odbor utvrdi da je predlog direktora opravdan, donijeće odluku o upućivanju nastavnika na procjenu radne sposobnosti nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.

Ukoliko nastavnik odbije procjenu radne sposobnosti iz stava 2 ovog člana raspoređuje se na radno mjesto koje odgovara njegovom nivou i profilu obrazovanja i preostaloj radnoj sposobnosti, a ako takvog radnog mjesta nema, ostvaruje prava kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba, u skladu sa zakonom.

Prestanak radnog odnosa

Član 111

Nastavniku, pored slučajeva propisanih Zakonom o radu, prestaje radni odnos, ako:

- 1) ne ostvaruje obrazovne programe u skladu sa propisanim standardima;
- 2) organizuje učenike, odnosno zaposlene u političke ili religijske svrhe;
- 3) ne učestvuje u radu stručnih organa ustanove;
- 4) zloupotrebljava svoj položaj;
- 5) navede na obljubu ili protivprirodni blud učenika, odnosno zaposlenog u ustanovi;
- 6) odbije da izvrši nalog poslodavca izdat radi obezbjeđivanja minimuma procesa rada za vrijeme trajanja štrajka;
- 7) sprječava zaposlenog da radi za vrijeme trajanja štrajka;
- 8) učestvuje u štrajku koji je organizovan suprotno propisima;
- 9) ponižava, vrijeđa ili tjelesno kažnjava učenika;
- 10) izaziva nacionalnu i vjersku netrpeljivost;
- 11) nadležna prosvjetna inspekcija utvrdi da nastavnik priprema učenika uz naknadu iz ustanove u kojoj radi;
- 12) se bavi pripremanjem učenika kao osnovnom djelatnošću;
- 13) komisije za provjeru znanja učenika iz člana 82 stav 1 tačka 14 ovog zakona utvrde da je nastavnik u toku trajanja nastave u jednoj školskoj godini dva puta neobjektivno ocijenio učenika ili nije ocijenio na propisan način.

Nastavnik kojem je prestao radni odnos u slučaju iz tač. 2, 5, 9 i 10 ovog člana ne može obavljati obrazovno vaspitni rad.

XIII USAVRŠAVANJE I NAPREDOVANJE NASTAVNIKA **Stručno usavršavanje**

Član 112

Nastavnici imaju pravo i obavezu da se stručno usavršavaju iz različitih oblasti kroz programe stručnog usavršavanja.

Programe stručnog usavršavanja nastavnika donosi Nacionalni savjet, na predlog Zavoda za školstvo, odnosno Centra.

Autor programa za stručno usavršavanje nastavnika može biti pravno ili fizičko lice koje obavlja obrazovno-vaspitnu ili naučno-istraživačku djelatnost, licencirane ustanove visokog obrazovanja i strukovna udruženja nastavnika.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, autor programa za stručno usavršavanje nastavnika ne može biti lice koje je zaposleno u Ministarstvu, Zavodu za školstvo, Centru, Ispitnom centru, kao i član Nacionalnog savjeta.

Prioritetne oblasti stručnog usavršavanja nastavnika za pet godina određuje Ministarstvo, na predlog ustanova, Zavoda za školstvo i Centra.

Organizaciju stručnog usavršavanja nastavnika i način izbora autora programa iz stava 3 ovog člana propisuje

Ministarstvo.

Napredovanje

Član 113

Nastavnik može napredovati u odgovarajuća zvanja.

Zvanja iz stava 1 ovog člana dodjeljuje komisija Ministarstva.

Vrste zvanja, uslove, način i postupak predlaganja i dodjeljivanja zvanja nastavnika propisuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta.

XIV PEDAGOŠKA EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE **Pedagoška evidencija**

Član 114

U školi se vodi jedinstvena pedagoška evidencija, i to: upisnica (matična knjiga), odjeljenjska knjiga (dnevnik rada sa prozivnikom), evidencija o ispitima i uspjehu učenika, odnosno polaznika na kraju školske godine, izdatim svjedočanstvima i diplomama, evidencija o podjeli predmeta na nastavnike, ljetopis škole i dr.

U školi u kojoj se nastava izvodi na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, pedagoška evidencija štampa se i vodi na crnogorskom jeziku i na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Jedinstvena pedagoška evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u obliku zapisa na papiru, osim odjeljenjske knjige koja se vodi i u elektronskom obliku.

Škola je dužna da trajno čuva upisnicu (matičnu knjigu) i evidenciju o izdatim svjedočanstvima i diplomama.

Javne isprave

Član 115

Na osnovu podataka iz pedagoške evidencije, škola koja ostvaruje javno važeće programe izdaje javne isprave.

Javne isprave iz stava 1 ovog člana su: đачka knjižica, svjedočanstvo, diploma i dopuna diplome za stručne škole, prevodnica, odnosno ispisnica i druge javne isprave koje se izdaju u skladu sa zakonom.

U školi u kojoj se nastava izvodi na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, javne isprave štampaju se i izdaju na crnogorskom jeziku i na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Izdavanje javnih isprava

Član 116

Škola na kraju drugog klasifikacionog perioda izdaje učeniku đачku knjižicu sa ocjenama.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osnovna škola na kraju drugog klasifikacionog perioda učeniku prvog ciklusa izdaje izvještaj.

Na kraju nastavne godine škola izdaje učeniku svjedočanstvo, bez obzira na postignuti uspjeh.

Škola izdaje učeniku diplomu o položenom praktičnom, završnom, stručnom, maturalnom, majstorskom i diplomskom ispitu.

Prilikom ispisivanja iz osnovne škole, učeniku se izdaje prevodnica, a prilikom ispisivanja iz srednje škole, učeniku se izdaje ispisnica.

Organizator obrazovanja izdaje polazniku svjedočanstvo, diplomu, ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovnom programu, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Ovjeravanje isprava

Član 117

Vjerodostojnost javne isprave ustanova ovjerava pečatom.

Pečat ustanove je kružnog oblika i sadrži naziv države, naziv opštine i naziv i sjedište ustanove. U sredini pečata je grb Crne Gore.

Baza podataka

Član 117a

Ustanova vodi bazu podataka u okviru Informacionog sistema obrazovanja Crne Gore (MEIS), kojim upravlja Ministarstvo.

Lični podaci upisani u bazu iz stava 1 ovog člana prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste za potrebe obrazovno-vaspitnog rada ustanova i Ministarstva, u skladu sa zakonom.

Svi vidovi prikupljanja, držanja, obrade, objavljivanja i korišćenja podataka sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Propisivanje obrazaca

Član 118

Oblik i način vođenja pedagoške evidencije i sadržinu javnih isprava iz čl. 114, 115 i 116 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

XV NOSTRIFIKACIJA, ODNOSNO EKVIVALENCIJA

Član 119 do 128

(Prestali da važe).

XVI PRAVA I OBAVEZE IZ OBLASTI UČENIČKOG STANDARDA

Prava učenika

Član 129

Prava iz oblasti učeničkog standarda ostvaruju se u skladu sa ovim zakonom. Prava iz oblasti učeničkog standarda su lična i ne mogu se prenositi.

Vrste prava

Član 130

Učenik ima pravo na:

- 1) smještaj i ishranu u domu;
- 2) stipendiju za talentovane;
- 2a) stipendiju za deficitarne kvalifikacije;
- 3) participaciju prevoza.

Bliže kriterijume za participaciju prevoza učenika propisuje Ministarstvo.

Prava na smještaj i ishranu

Član 131

Smještaj i ishrana učenika organizuju se u domu učenika, odnosno u domu učenika i studenata i resursnom, odnosno obrazovnom centru (u daljem tekstu: dom).

Pravo na ishranu, odnosno na ishranu i smještaj u domu ima redovni učenik osnovne i srednje škole koji se školuje van mjesta prebivališta.

Kriterijumi, način i redosljed za prijem učenika, kao i cijena smještaja i ishrane u domu bliže se uređuju propisom Ministarstva.

Konkurs

Član 132

Konkurs za prijem učenika u dom raspisuje osnivač, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Raspodjelu mjesta i useljavanje učenika u dom vrši komisija, koju imenuje upravni odbor doma.

Komisija iz stava 2 ovog člana dužna je da izvrši raspodjelu mjesta i useljavanje učenika do početka nastavne godine.

Ukoliko je učenik, odnosno roditelj učenika nezadovoljan odlukom komisije iz stava 2 ovog člana, ima pravo prigovora upravnom odboru doma, u roku tri dana od dana raspodjele.

Pravo na stipendiju

Član 133

Pravo na stipendiju ima talentovani učenik kojeg predloži nastavničko vijeće škole, na osnovu mišljenja predmetnog nastavnika.

Predmetnog nastavnika iz stava 1 ovog člana određuje nastavničko vijeće škole.

Talentovanim učenikom, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se učenik koji iz pojedinih nastavnih predmeta, odnosno oblasti pokazuje naročiti smisao, interes, radoznalost i sposobnost za misaone i stvaralačke procese i postiže izvanredne rezultate, a ima opšti uspjeh najmanje vrlo dobar.

Odluku o dodjeli stipendije i prestanku stipendiranja donosi komisija, koju imenuje Ministarstvo.

Bliže kriterijume, visinu i uslove za dodjelu stipendije iz stava 1 ovog člana i stipendije iz člana 134a propisuje

Ministarstvo.

Prestanak stipendiranja

Član 134

Učeniku prestaje stipendiranje, ako:

- 1) nastavničko vijeće škole ne predloži produženje stipendije;
- 2) nije postigao uspjeh na osnovu koga je stekao pravo na stipendiju;
- 3) samovoljno promijeni školu.

Stipendija za deficitarne kvalifikacije

Član 134a

Pravo na stipendiju za deficitarne kvalifikacije ima redovni učenik stručne škole koji se obrazuje po obrazovnom programu za deficitarne kvalifikacije.

Deficitarne kvalifikacije iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje, u postupku planiranja upisa u stručnu školu.

Odluku o dodjeli stipendije iz stava 1 ovog člana, na osnovu javnog oglašavanja, donosi komisija, koju imenuje Ministarstvo.

XVII FINANSIRANJE Izvori finansiranja

Član 135

Obrazovanje i vaspitanje se finansira iz:

- 1) javnih prihoda (budžeta Crne Gore i opštine);
- 2) sredstava osnivača;
- 3) školarine u privatnim ustanovama;
- 4) naknade koju plaćaju roditelji;
- 5) prihoda od imovine (zakupa);
- 6) sredstava od prodaje usluga i proizvoda;
- 7) donacija, sponzorstva i legata;
- 8) drugih izvora.

Javnoj ustanovi zabranjeno je finansiranje iz sredstava političkih stranaka.

Obezbjeđivanje sredstava

Član 136

Javnoj ustanovi, iz mreže ustanova, obezbjeđuju se sredstva iz budžeta Crne Gore za:

- 1) bruto plate i ostala lična primanja zaposlenih;
- 2) tekuće investiciono održavanje;
- 3) investicije u ustanovama;
- 4) materijalne troškove i rashode za energiju;
- 5) permanentno usavršavanje nastavnika;
- 6) dopunsko osnovno obrazovanje građana Crne Gore na privremenom radu u inostranstvu;
- 7) osnovno obrazovanje odraslih lica;
- 8) eksternu provjeru znanja učenika propisanu zakonom (provjera znanja učenika na kraju trećeg ciklusa, maturski i drugi ispiti);
- 9) stipendije za talentovane učenike;
- 10) takmičenje učenika;
- 11) eksperimentalnu nastavu;
- 12) smještaj i ishranu učenika u domu, odnosno u zavodu;
- 13) subvencioniranje udžbenika sa malim tiražom i udžbenika za obrazovanje nacionalnih, odnosno etničkih grupa;
- 14) troškove ishrane djece u predškolskoj ustanovi čiji roditelji su korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice u skladu sa posebnim propisima;
- 15) osposobljavanje i usavršavanje direktora i za rad stručnih savjeta;
- 16) razvojni, savjetodavni i istraživački rad u obrazovanju i vaspitanju;
- 17) razvoj informacionog sistema;
- 18) subvencioniranje rješavanja stambenih potreba zaposlenih u ustanovi;
- 19) druge obaveze utvrđene zakonom;
- 20) participaciju prevoza učenika.

Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, za finansiranje potreba iz tač. 2, 3 i 4 ovog stava, u javnim ustanovama

iz mreže ustanova čiji je osnivač opština, sredstva se obezbjeđuju u budžetu opštine.

Sredstva za finansiranje javnih ustanova koje nijesu u mreži ustanova, a osnivač je opština obezbjeđuju se u budžetu opštine.

Finansiranje iz budžeta opštine

Član 136a

Ustanova može sticati sredstva iz budžeta opštine, za:

- 1) materijalne troškove (održavanje higijene, deratizaciju i dezinfekciju, telefonske i poštanske usluge, internet);
- 2) investicije u ustanovama čiji je osnivač opština;
- 3) osiguranje objekata ustanove;
- 4) obavezni zdravstveni i sanitarni pregled nastavnika i djece, odnosno učenika;
- 5) prevoz učenika osnovne škole;
- 6) protivpožarnu zaštitu;
- 7) porez i druge dažbine koje propisuje lokalna samouprava;
- 8) korišćenje komunalnih usluga i komunalije;
- 9) naknadu za zemljarinu i firmarinu.

Ograničenje za učešće u finansiranju

Član 137

Ustanova koja se finansira iz javnih prihoda ne može zahtijevati od učenika, odnosno polaznika participaciju za pokriće troškova obrazovanja (nastavne i vannastavne aktivnosti).

Izuzetno od stava 1 ovog člana u višem stručnom obrazovanju za troškove praktičnog obrazovanja može se odrediti participacija u iznosu do 20% cijene koštanja obrazovanja učenika za taj obrazovni program u javnoj ustanovi.

Umjetnička škola može od učenika naplaćivati participaciju troškova obrazovanja.

Saglasnost na visinu participacije iz st. 2 i 3 ovog člana daje Ministarstvo.

Način finansiranja

Član 138

Javna ustanova stiče sredstva iz budžeta Crne Gore za jednu školsku godinu na: osnovu ekonomske cijene koštanja obrazovanja učenika za određeni obrazovni program, broja učenika, odnosno djece, koeficijenta programske grupe u koju je obrazovni program razvrstan i drugih kriterijuma karakterističnih za obrazovni program, ustanovu i određeno područje.

Na osnovu kriterijuma iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo donosi metodologiju za izračunavanje ekonomske cijene koštanja obrazovanja učenika za svaki obrazovni program, u skladu sa normativima i standardima.

Normative i standarde iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje Nacionalnog savjeta.

Normativima i standardima propisuju se mjerila za: formiranje odjeljenja i grupa, organizovanje savjetodavne službe, biblioteke, administrativno-računovodstvene i tehničke službe i vrednovanje materijalnih troškova.

Uslovi za finansiranje privatne ustanove

Član 139

Privatna ustanova koja izvodi javno važeće obrazovne programe može da se finansira iz budžeta Crne Gore u skladu sa ovim zakonom, ako:

- 1) izvodi obrazovni program od prvog do završnog razreda školovanja;
- 2) izvodi obrazovni program za djecu predškolskog uzrasta u trajanju od najmanje godinu dana;
- 3) ima upisana najmanje dva odjeljenja prvog razreda, a za umjetničku školu najmanje 35 učenika;
- 4) ima zaposlene nastavnike i saradnike potrebne za izvođenje obrazovnog programa, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Ministarstvo utvrđuje da li privatna ustanova ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Međusobna prava i obaveze između privatne ustanove i države, uređuju se ugovorom.

Član 140

(Brisan).

Ograničenje finansiranja

Član 141

Privatnoj osnovnoj školi ne pripadaju sredstva iz budžeta Crne Gore, ako se zbog upisa učenika u privatnu školu ugrožava postojanje (jedine) javne ustanove čiji je osnivač država na istom području.

U slučaju iz stava 1 ovog člana privatna ustanova prestaje da se finansira iz javnih prihoda, na osnovu rješenja Ministarstva.

Naknada za školarinu

Član 142

Naknadu za školarinu po učeniku, odnosno djetetu u privatnoj ustanovi određuje osnivač.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, naknada za školarinu po učeniku, odnosno djetetu u privatnoj ustanovi koja se finansira iz budžeta Crne Gore može biti do 10% veća od sredstava koja se obezbjeđuju po učeniku, odnosno djetetu u javnoj ustanovi.

Ako se naknada za školarinu naplaćuje suprotno odredbi stava 2 ovog člana, privatnoj ustanovi se prekida finansiranje iz budžeta Crne Gore.

Član 143

(Brisan)

Obezbjeđenje sredstava koncesionaru

Član 144

Koncesionaru za izvođenje javno važećeg obrazovnog programa obezbjeđuju se sredstva iz budžeta Crne Gore u skladu sa ugovorom.

Završetak započetog obrazovanja

Član 145.

Država je dužna da obezbijedi djeci, učenicima, odnosno polaznicima završetak započetog obrazovanja, odnosno vaspitanja iz privatne ustanove koja, zbog prestanka finansiranja iz javnih prihoda, ne izvodi javno važeći obrazovni program.

XVIII KAZNENE ODREDBE

Kazne za prekršaje

Član 146

Novčanom kaznom u iznosu od dvadesetostrukog do stotrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj ustanova, ako:

- 1) dozvoli političko organizovanje i djelovanje suprotno odredbi člana 6 ovog zakona;
- 2) upotrebljava udžbenike i nastavna sredstva suprotno odredbi člana 13 ovog zakona;
- 3) ne ostvaruje propisane obrazovne programe u skladu sa članom 19 ovog zakona;
- 4) otpočne sa radom bez rješenja o licenciranju (član 50);
- 5) izvrši statusne promjene suprotno odredbi člana 57 ovog zakona;
- 6) promijeni naziv i sjedište ustanove suprotno odredbi člana 58 ovog zakona;
- 7) ne dobije saglasnost na statut i akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u skladu sa članom 60 ovog zakona;
- 8) zaposli nastavnika suprotno odredbi člana 101 ovog zakona;
- 9) zaključi sporazum o radnom odnosu sa nastavnikom suprotno odredbi člana 109 ovog zakona;
- 10) ne vodi propisanu pedagošku evidenciju u skladu sa članom 114 ovog zakona;
- 11) izda javne isprave suprotno odredbi člana 115 ovog zakona;
- 12) komisija ne izvrši raspodjelu i useljenje učenika u dom u roku utvrđenom članom 132 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ustanovi novčanom kaznom od 100 eura do 1.500 eura.

XIX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje rada ustanova

Član 147

Postojeće ustanove i druge organizacije, koje obavljaju obrazovno-vaspitnu djelatnost po dosadašnjim propisima, uskladiće svoju organizaciju, rad i opšte akte sa odredbama ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja opštih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se postojeći akti, ako nijesu u suprotnosti sa zakonom.

Organizacija (pravno lice) koja nije licencirana i upisana u registar licenciranih ustanova Ministarstva, a u svom nazivu koristi ime ustanove iz člana 3 ovog zakona dužna je da uskladi svoju organizaciju i rad u skladu sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Priznavanje licenci

Član 147a

Javnoj ustanovi koja na dan stupanja na snagu ovog zakona nema rješenje o licenciranju priznaje se licenca za obrazovne programe koje je realizovala prije stupanja na snagu ovog zakona.

Priznavanje licence nastavnicima

Član 147b

Nastavnici i pomoćnici direktora koji imaju položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se da imaju licencu za rad.

Direktori koji imaju položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama i završili su osposobljavanje i usavršavanje u skladu sa zakonom do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatra se da imaju licencu za rad.

Licima iz st. 1 i 2 ovog člana Zavod za školstvo, odnosno Centar izdaće licencu u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nastavnici, direktori i pomoćnici direktora kojima se izda licenca u smislu stava 3 ovog člana, a imaju 60 godina života na dan stupanja na snagu ovog zakona, nemaju obavezu obnavljanja licence.

Donošenje mreže ustanova

Član 148

Mreža ustanova iz člana 42 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja mreže ustanova iz stava 1 ovog člana nastavljaju sa radom javne ustanove osnovane, odnosno organizovane po propisima donijetim do stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonski propisi

Član 149

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa utvrđenih ovim zakonom primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Podzakonski propis

Član 149a

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa utvrđenih ovim zakonom primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Osnivanje Centra

Član 149b

Centar će se osnovati u skladu sa ovim zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Centar za stručno obrazovanje osnovan Odlukom o učešću u osnivanju Centra za stručno obrazovanje ("Službeni list RCG", broj 26/03) nastavlja sa radom do osnivanja Centra iz stava 1 ovog člana.

Osnivanje savjeta

Član 150

Savjet za opšte obrazovanje Crne Gore, Savjet za stručno obrazovanje Crne Gore i Savjet za obrazovanje odraslih Crne Gore osnovaće se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Osnivanje Nacionalnog savjeta

Član 150a

Nacionalni savjet osnovaće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom osnivanja Nacionalnog savjeta prestaju sa radom: Savjet za opšte obrazovanje, Savjet za stručno

obrazovanje i Savjet za obrazovanje odraslih.

Prestanak rada Savjeta

Član 151

Danom osnivanja savjeta iz člana 150 ovog zakona prestaje sa radom Savjet za promjene u obrazovanju Republike Crne Gore.

Osnivanje Zavoda za školstvo i Centra

Član 152

Zavod za školstvo i Centar za stručno obrazovanje osnivaće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Osnivanje Ispitnog centra

Član 152a

Ispitni centar osnivaće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Status dosadašnjih organa rukovođenja i upravljanja

Član 153

Direktor, odnosno pomoćnik direktora koji je izabran, odnosno imenovan do stupanja na snagu ovog zakona nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je izabran, odnosno imenovan.

Školski, odnosno upravni odbor koji je izabran, odnosno imenovan po propisima do stupanja na snagu Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list RCG", broj 64/02) prestaje sa radom u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postupak za izbor direktora i pomoćnika direktora, odnosno imenovanje školskog, odnosno upravnog odbora započet do stupanja na snagu ovog zakona završići se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 153a

Izbor, odnosno imenovanje školskog, odnosno upravnog odbora, u skladu sa ovim zakonom, izvršići se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do izbora, odnosno imenovanja školskog, odnosno upravnog odbora, u skladu sa stavom 1 ovog člana, funkciju organa upravljanja vršići dosadašnji školski, odnosno upravni odbor koji je izabran, odnosno imenovan po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Direktori ustanova koji su izabrani po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom do isteka vremena na koje su izabrani.

Izbor organa upravljanja

Član 153b

Izbor školskog, odnosno upravnog odbora u svim javnim ustanovama, u skladu sa ovim zakonom, izvršići se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do izbora školskog, odnosno upravnog odbora u skladu sa stavom 1 ovog člana, funkciju organa upravljanja vršići sadašnji školski, odnosno upravni odbori.

Izbor organa rukovođenja

Član 153c

Izbor direktora u svim javnim ustanovama, u skladu sa ovim zakonom, izvršići se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do izbora direktora u skladu sa stavom 1 ovog člana, funkciju organa rukovođenja vršići sadašnji direktori javnih ustanova.

Rok za donošenje programa

Član 153d

Program privatno-javnog partnerstva za oblast obrazovanja iz člana 43a ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Osnivačka prava postojećih ustanova se mogu prenijeti na druga pravna lica, na određeni rok, u skladu sa

Zakonom o koncesijama.

Akt o prenošenju osnivačkih prava, u smislu stava 2 ovog člana, za javne ustanove donosi Vlada, odnosno nadležni organ opštine.

Usklađivanje akata ustanova

Član 153e

Ustanove su dužne da usklade svoju organizaciju, rad i opšte akte sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja opštih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se postojeći akti, ako nijesu u suprotnosti sa zakonom.

Obrazovanje savjeta roditelja

Član 154

Savjet roditelja iz člana 94 ovog zakona obrazovaće se u svim ustanovama do 31. oktobra 2003. godine.

Započeti postupak zapošljavanja

Član 155

Postupak zapošljavanja nastavnika započet do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti pripravnički staž

Član 156

Nastavnik koji je započeo pripravnički staž prije stupanja na snagu ovog zakona završava pripravnički staž i polaže stručni ispit prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Priznavanje stručnog ispita

Član 157

Nastavniku koji je položio ili mu je priznat stručni ispit po ranijim propisima priznaje se stručni ispit i po ovom zakonu.

Priznavanje stečenih zvanja

Član 158

Nastavnik koji je stekao zvanje pedagoški savjetnik ili viši pedagoški savjetnik do dana stupanja na snagu ovog zakona zadržava to zvanje.

Započeti postupak nostrifikacije, odnosno ekvivalencije

Član 159

Postupak nostrifikacije, odnosno ekvivalencije započet do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima po kojima je započet.

Član 159a

Članovi Savjeta za stručno obrazovanje i Savjeta za obrazovanje odraslih, koji su izabrani po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom do isteka mandata na koje su izabrani.

Udžbenici i nastavna sredstva

Član 160

Udžbenici i druga nastavna sredstva koji su odobreni prije stupanja na snagu ovog zakona mogu se i dalje upotrebljavati, do odobravanja i izdavanja udžbenika i drugih nastavnih sredstava po ovom zakonu.

Postupak pribavljanja, ocjenjivanja i odobravanja rukopisa udžbenika i drugih nastavnih sredstava započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odlaganje primjene

Član 160a

Odredba člana 138 ovog zakona primjenjivaće se počev od školske 2013/2014. godine za određeni broj javnih ustanova koje odredi Ministarstvo, a od školske 2015/2016. godine za sve javne ustanove.

Odlaganje primjene pojedinih odredaba

Član 161

Odredbe člana 80 st. 2, 3, 4, 5 i 6 ovog zakona primjenjivaće se počev od školske 2003/2004. godine.

Odredbe čl. 135 do 145 ovog zakona koje se odnose na finansiranje primjenjivaće se počev od fiskalne 2003. godine.

Član 161a

Propisi za sprovođenje ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa, u skladu sa ovim zakonom, primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važnosti

Član 162

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe: Zakon o usavršavanju nastavnog i vaspitnog osoblja ("Službeni list SRCG", br. 26/87); Zakon o finansiranju potreba u oblasti vaspitanja i obrazovanja, kulture i fizičke kulture ("Službeni list SRCG", br. 29/90 i 7/92); odredbe Zakona o nostrifikaciji i ekvivalenciji svjedočanstava i diploma stečenih u inostranstvu ("Službeni list SRCG", br. 6/87), koje se odnose na nostrifikaciju i ekvivalenciju svjedočanstava o završenom osnovnom, srednjem obrazovanju, odnosno stečenom stepenu stručne spreme i o završenim pojedinim razredima; odredbe člana 110 Zakona o osnovnoj školi ("Službeni list RCG", br. 34/91, 56/92, 32/93 i 20/95); odredbe člana 103 Zakona o srednjoj školi ("Službeni list SRCG", br. 28/91 i "Službeni list RCG", br. 56/92 i 27/94); odredbe člana 29 Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni list RCG", br. 56/92); odredbe Zakona o osnovnim pravima iz oblasti učeničkog i studentskog standarda ("Službeni list RCG", br. 6/94 i 27/94), koje se odnose na prava učenika; odredbe poglavlja "III Izdavanje udžbenika i nastavnih sredstava", osim odredbe člana 14 Zakona o izdavaštvu ("Službeni list RCG", br. 20/95) i odredbe Zakona o prosvjetnoj inspekciji ("Službeni list RCG", br. 20/95), koje se odnose na nadzor u organizovanju i izvođenju vaspitno-obrazovnog rada u predškolskim ustanovama, osnovnim, srednjim i specijalnim školama, domovima učenika i drugim organizacijama koji se bave obrazovanjem i vaspitanjem.

Prestanak važenja

Član 162a

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 21 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11).

Stupanje na snagu

Član 163

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".